

รู้จักกับ EDI

การรับ-ส่งเอกสารทางธุรกิจ แบบ อิเล็กทรอนิกส์

วิญญูศุทธ์ เมาระพงษ์*

ต่อจากฉบับที่แล้ว

>>> ระบบ EDI แตกต่างจากการใช้โทรสาร หรือการรับส่งข้อความทาง E-mail หรือพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce: EC)

- การส่งโทรสาร (Fax) เป็นการส่งเอกสารธุรกิจ โดยผ่านเครือข่ายสื่อสาร วิธีการรับ-ส่งไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบเป็นมาตรฐานที่แน่นอน ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปประมวลผลต่อได้โดยตรง
- E-mail เป็นการรับส่งข้อมูลในรูปแบบ Free Format ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ไม่สามารถนำข้อมูลไปประมวลผลต่อได้โดยตรง แต่สามารถแนบแฟ้มข้อมูลที่มีโครงสร้างแน่นอนมากกว่า E-mail ได้
- พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce: EC) คือ การซื้อขายสินค้าและบริการผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายโทรคมนาคมเป็นสื่อกลาง (Internet) เช่น การโฆษณาสินค้าหรือบริการ การจองตั๋วเครื่องบิน การสั่งซื้อสินค้า เป็นต้น เป็นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อธุรกิจ ซึ่งหมายถึงขั้นตอนในการทำธุรกิจแบบดั้งเดิม เมื่อนำมาประยุกต์ใช้เข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่ายทำให้เกิดความสามารถในการทำธุรกิจแบบใหม่ขึ้น โดยใช้การแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือสารสนเทศในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีที่นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (EC) ดังกล่าว คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail), EDI, EFT (Financial EDI) เป็นต้น

ประโยชน์ของระบบ EDI

ปัจจุบันได้มีการนำระบบ EDI มาใช้กันอย่างแพร่หลาย เป็นระบบที่สามารถให้ประโยชน์สูงในการแข่งขันทางธุรกิจ ประโยชน์โดยทั่วไปของ EDI สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. **ประโยชน์ทางตรง** ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการเอกสาร EDI ทำให้ธุรกิจสามารถลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดการเอกสาร ซึ่งเกิดขึ้นในระบบการค้าแบบเดิมที่ทำการติดต่อกันด้วยเอกสารได้ ค่าใช้จ่ายส่วนที่ลดได้ อาทิ

- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารโดยตรง เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับเอกสารและพนักงานในกระบวนการรับเอกสาร การจับคู่เอกสาร การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในเอกสาร การคัดลอกเอกสาร การประมวลผล การออกเอกสารต่อเนื่อง การจัดเก็บเอกสารและการส่งเอกสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การ

- ค่าใช้จ่ายสำหรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในระบบเอกสาร เช่น ค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากการสูญหายของเอกสารระหว่างการเดินทางและจากความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูลจากเอกสารต้นฉบับ

- ค่าใช้จ่ายสำหรับเวลาที่ใช้ในกระบวนการส่งข้อมูลด้วยเอกสาร เช่น เวลาที่ต้องรอในแต่ละขั้นของการทำงาน ในขบวนการจัดการเอกสาร และเวลาที่ใช้ในการส่งเอกสารระหว่างองค์การ

2. **ประโยชน์ทางอ้อม** เพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทางธุรกิจ

* ที่ปรึกษาโครงการประจำกระทรวง ICT สังกัดสถาบันวิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความถูกต้องของข้อมูลจากการใช้ EDI รวมทั้งวงจรธุรกิจที่สั้นลงสำหรับทุกขบวนการทางธุรกิจ ตั้งแต่การซื้อ การขาย จนกระทั่งถึงการรับเงินและจ่ายเงิน จะทำให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทางธุรกิจในส่วนต่างๆ เช่น

- ลดจำนวนสินค้าคงคลัง
- กระชับความสัมพันธ์ระหว่างคู่ค้าทางธุรกิจและสนับสนุนการใช้ระบบ JUST IN TIME

ใช้ระบบ JUST IN TIME

- พัฒนาการบริการลูกค้า
- พัฒนาการใช้เงินทุนหมุนเวียน
- พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการบริหารและเพิ่มประโยชน์จากการใช้ฐานข้อมูลเดียวกัน

ฐานข้อมูลเดียวกัน

3. ประโยชน์ทางกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือสนับสนุนในการบรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นในกระบวนการทางธุรกิจจากการใช้ EDI สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดผลตามเป้าหมายขององค์กร ที่วางไว้ได้ เช่น การสร้างพันธมิตรทางการค้าใหม่ๆ การเข้าสู่ตลาดใหม่ การออกผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ การเป็นผู้นำในตลาดและความอยู่รอดขององค์กร

ประโยชน์จากการนำระบบ EDI มาใช้ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร

ปัจจุบันประเทศไทยได้นำเอาระบบ EDI มาใช้กับพิธีการศุลกากร เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่นำเข้า-ส่งออกสินค้า

รวมถึงลดขั้นตอนการทำงานในหลายๆ ส่วน ซึ่งจะพบว่ามีประโยชน์หลายประการ ดังนี้

- ช่วยลดระยะเวลาในการเดินพิธีการศุลกากร เช่น ไม่ต้องผ่านขั้นตอนการออกเลขที่ใบขนสินค้า หรือเลขที่ยกเว้นอากร เพราะเครื่องคอมพิวเตอร์จะออกเลขที่ใบขนสินค้า หรือเลขที่ยกเว้นอากรให้
- ช่วยลดความผิดพลาดในการคำนวณค่าภาษีอากร เพราะโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ตรวจสอบการคำนวณแล้ว
- กรณีใบขนสินค้าขาเข้า เจ้าหน้าที่ไม่ต้องบันทึกข้อมูลใบขนสินค้าทั้งฉบับจะบันทึกข้อมูลบางไฟล์เท่านั้น เพราะใบขนสินค้าได้ถูกส่งมายังกรมศุลกากรในระบบ EDI แล้ว และในกรณีของใบขนสินค้าขาออกสามารถลดจำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบลงได้
- มีระบบข้อมูลที่ Update ตลอดเวลา
- ลดต้นทุนในการบริหารระบบคลังสินค้า
- กรมศุลกากรสามารถให้บริการระบบ EDI ได้ตลอด 24 ชั่วโมง
- ระบบ EDI จะมีบริการให้ผู้ส่งออกสอบถามข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรได้อัตโนมัติ เพื่อตรวจเช็คสินค้าที่นำเข้าและส่งออกว่าได้รับอนุมัติหรือยัง

ข้อแตกต่างระหว่างพิธีการแบบเดิม (Manual) กับระบบ EDI

พิธีการแบบ Manual	พิธีการแบบ EDI
<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวแทนออกขอรับข้อมูล Invoice และเอกสารประกอบอื่นๆ จากผู้นำเข้า/ส่งออก เพื่อจัดทำใบขนสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> ● ตัวแทนออกขอรับข้อมูล Invoice และเอกสารประกอบอื่นๆ จากผู้นำเข้า/ส่งออก เพื่อจัดทำใบขนสินค้า โดยป้อนข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ของตนเอง หรือใช้บริการ Service Counter
<ul style="list-style-type: none"> ● ยื่นใบขนสินค้าต่อเจ้าหน้าที่พิธีการ ตรวจสอบบัตรตัวอย่างลายมือชื่อเจ้าของ หรือผู้จัดการ หรือผู้รับมอบอำนาจ ออกเลขที่ใบขนสินค้า ตรวจสอบเอกสารและลงนามรับรอง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์ไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ ของกรมศุลกากร โดยผ่านผู้ให้บริการ EDI (VAN) คอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น เช่น เลขประจำตัวผู้นำเข้า/ส่งออก ชื่อเรือ เทียบเรือ โดยจะออกเลขที่ใบขนสินค้าให้
<ul style="list-style-type: none"> ● เจ้าหน้าที่ประเมินอากรตรวจสอบพิกัดอัตราอากรประเมินอากรคำนวณและสั่งการตรวจ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การตรวจสอบพิกัดอัตราและประเมินอากรกระทำโดยตัวแทนออกของ ก่อนส่งข้อมูลไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร
<ul style="list-style-type: none"> ● นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการและชำระอากรหรือเงินประกัน ณ ที่ทำการศุลกากร 	<ul style="list-style-type: none"> ● นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการแล้วไปชำระอากรหรือเงินประกัน ณ ที่ทำการศุลกากรหรือชำระเงินด้วยระบบ EFT
<ul style="list-style-type: none"> ● นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการและชำระอากรหรือเงินประกันแล้วไปที่คลังสินค้าให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรกำหนดชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสินค้าด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● นำใบขนสินค้าที่ผ่านพิธีการและชำระอากรหรือเงินประกันแล้วไปที่คลังสินค้าให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรกำหนดชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสินค้าด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติ
<ul style="list-style-type: none"> ● เจ้าหน้าที่ศุลกากรทำการตรวจปล่อยสินค้าตามปกติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● เจ้าหน้าที่ศุลกากรทำการตรวจปล่อยสินค้าตามปกติ หรือส่งมอบสินค้า หรือสลักรายการรับบรรทุก กรณีผู้นำเข้า/ส่งออก เป็นระดับบัตรทอง (Gold Card)

อ่านต่อฉบับหน้า